

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 167.

V Ljubljani, v soboto 25. julija 1885.

Letnik XIII.

Južna železnica in narodna enakopravnost.

Ni še dolgo, kar smo se na tem mestu pečali z železnicami in slovenščino in zopet se nam danes jako ugodna prilika za to ponuja. Železnica je zelo važen faktor v današnjem javnem življenji; postala je skoraj to v javnem življenji, kar je kri v našem telesu. Današnjega sveta, kakor je, si brez železnice niti misliti ne moremo, ker mu je obstanek le mogoč ali z železnico ali pa sploh nima nobenega pomena in vpliva! Tretjega si tukaj ne moremo prav misliti. Ker je toraj železnica tako važen del današnjega sveta, mora vsaka narodnost vso svojo pozornost na to obračati, da ji je blagodejna iznajdba v resnici na korist v gospodarskem, kakor tudi v narodnem oziru.

Ali je to južna železnica gledé naše narodnosti in našega narodnega gospodarstva? Ne, ni! Južne železnice uradniki so, kakor smo že poslednjič rekli, večinoma vseskozi našemu narodu nasprotni, kolikor jih po naših krajih službuje. Za tiste pa, ki so mu prijazni, pa predstojništvo na Dunaji že skrbi, da jih po takih krajih nastavi, kjer je njihova dotika z narodnim razumnostvom ali jako omejena ali pa popolnoma vničena. Srečen je, kdor ostane na domačih tleh, kajti večina tacihi mora ali v Trst, v magacin, ali pa med tuje, pri nas se pa tuji šopirijo, ter ob volitvah skaze delajo in narod begajo, da je grdo. Naš narod ima toraj v narodnostnem oziru škodo po uradnikih južne železnice, ki so skoraj vsi, kar jih je Nemcev, strastni agitatorji za nemški „Schulverein“ in sovražni slovenstvu.

Kako je pa s tarifi južne železnice? Tako, da se Bogu usmili. Le-ti so bili že lansko leto večkrat na dnevnem redu po naših listih; trgovinske zbornice so se že mnogo pritoževale čez nje, ker so tako umetno sestavljeni, — da le jeden sam izgled navedemo — da n. pr. voz premoga iz Trbovelj, Hrastnika ali Zagorja v Ljubljano več velja, če gré naravnost, iz ktere koli omenjenih postaj v Ljubljano, kakor pa, če ga dotični naročnik pošilja od

postaje do postaje vedno z drugim vlakom, ali pa, če je čas, le z drugim tovarnim listom in ravno tistim vlakom. Pristaviti pa moramo, da tega nismo sami poskušali, temveč so nam tako povedali ljudje, ki so si lansko leto večkrat na ta način v Ljubljano premog naročevali. Kaj pa še le iz daljših krajev blago! Tisto ima menda za nekatere svoje vrste tako krasne tarife, da si marsikak Ljubljansk trgovec ali obrtnik svoje blago, recimo iz Dunaja v Trst ali Gorico naroči in še le od ondot v Ljubljano, kar mu ceneje hođi, kakor pa če bi ga naravnost v Ljubljano naročil! Tako gospodarstvo vendar ne more dobro biti za nas. Da južni železnici vgaja, radi verujemo, toda mi od tega ne bomo siti. Železnica je tukaj zaradi nas in ne mi in dežela zaradi železnice, toraj bi se morala železnica po koristi in željah dežele ravnati. Kaj in kje nas boli v tem oziru, popisala je pa prav dobro „Südst. Post“. Naj toraj ona govori:

„Kolikor je nam znanega, je razun južne železnice v Avstriji ni železnice, ki bi se bila vsaj kolikor toliko že pobrigala za dejansko izvršitev narodne ravnopravnosti. Še celo cesar Ferdinandova severna železnica, ktere delnice so večinoma v rokah Dunajskih velikokapitalistov, morala se je, če tudi nerada vdati in vsaj na videz ravnopravnost vpeljati. Kje je človek z zdravim razumom, ki bi se drznil trditi, da je imela vsled tega slabši promet?

Zakaj bi moralo pri južni železnici drugače biti! Ali si hoče morda južna železnica poleg jako dvomljive slave, da ima najdražje tarife, po sili priboriti tudi še bolj dvomljive lavorike, da se je najdalje časa in najtrdovalneje opirala narodni ravnopravnosti? Če že tak upor pri družih železnicah ni imel prav nobenega smisla, je ta pri južni železnici popolnoma neumljiv za naše kraje, ker je ona na Ogerskem, Hrvaškem in v laških Tirolah brez ugovora vpeljala ravnopravnost do najposlednje stražnice. Vrh tega so njeni delničarji večinoma Francozje, ki sicer nikakor niso vajeni, da bi službovali za pionirje gemanizaciji.

Sploh naj se pa južna železnica brani ali ne brani vpeljavi ravnopravnosti, ubranila se je ne bo!

Prej ali poznej morala jo bo vpeljati! Pač pa bi ji bilo le na lastno korist, ko bi se to pri nas Slovenceh čem preje tem bolje zgodilo.

Popolnoma pravico imamo od južne železnice po slovenskih pokrajinah zahtevati:

1. Da se po postajah napravi poleg nemških imen, napisov in oznanil tudi vse dotično v slovenskem jeziku. (Saj so vendar vse te reči zaradi popotnih ali trgujočih ljudi ondi, in tisti so po Slovenskem Slovence, ki družega jezika niti ne umejo ne!)

2. Da bodo sprevedniki imena postaj in čas obstanka klicali tudi v slovenščini.

3. Da se po vseh slovenskih pokrajinah uvedo dvojezični tovarni ali vozni listi.

4. Da se bodo uradniki z ljudmi povsod v tistem jeziku v službi menili, ki ga ljudje sploh govoré.

5. Da se bodo pri nas le taki uradniki nastavljali, ki so slovenščine v pismu in besedi popolnoma zmožni; kajti le s takimi močmi dalo se bo zahtevano tudi doseči.

Kakor čujemo, nameravajo Slovenci od slej na dalje ob vsaki priložnosti z vso odločnostjo zahtevati od južne železnice vpeljavo ravnopravnosti po naših krajih. Prav tako in prav nič se jim ni treba na njeno zloznost ozirati, kakor se ona do slej na Slovence tudi ni prav nič ozirala. Pri nas (na Štajarskem) so ravno južne železnice uradniki najbolj zanesljivi pionirji za ponemčevanje Slovencev, o katerem se nemško-liberalcem že toliko sanja; ob enem so njeni uradniki najmarljivejši stebri nemškega „Schulvereina“ in naši ter sedanje vlade najbolj zagrizeni nasprotniki, da ne rečemo sovražniki. Na lastne oči smo večkrat videli, posebno pa pred in ob času poslednjih volitev za državni zbor v Mariboru, kako da so uradniki južne železnice kar trumoma ne le proti nam glasovali, temveč tudi, kar je odločno graje vredno, od nadzornika pričenshi, ki je imel v nasprotnem taboru jako odlično mesto, pa do poslednjega mazača koles, strastno proti nam agitirali.

Naj se nam južna železnica ne izgovarja, da

LISTEK.

Denar in denarna vrednost.

Ves zahodni breg Afrike se razdeli, kar se tiče trgovine na dvoje okrožij in sicer: a) na pravi zahodni breg od nosa Zelenega pogorja do Kameruna; b) v pobrežje na jugu, od tod do portugiske naselbine, ki je znana v trgovini pod imenom južno-zapadno obrežje. Kupčija je v prvo imenovanem kraju precej razvita, ker je tam veliko naselbin evropskih držav in tudi ljudovlada Liberija; po vseh teh krajih je že prenehala menjevalna kupčija in se trži na podlagi denarne vrednosti. Sem spada tudi okraj ob ustji reke Niger in kupčijski okraj tako imenovanih oljevih rek. A tukaj gré kupčija po zameni. Jednotna vrednost, po katerih se evropsko blago prodaja in afrikansko kupuje, je nekaka mera palmovega olja, ki se imenuje „Kru“. Temu okraju pripada tudi Kamerun in dvoje pristanišč bolj proti jugu, „Molimba“ in „Mala Batanga“. Ob Kongu je pa menjevalna kupčija vse drugače osnovana, tam je vrednostna enota nekaka mera tkanine,

„Kong“ imenovana, dalje še od kupčije s sužnjimi navaden „Bar“, t. j. mesingast ali železen drog, a že nekoliko više se začinja metoda po izplačevanju.

Kar je pri murinih še dandanes navada, to veljá tudi pri drugih narodih, začetek kupčije je povsod menja, iz tega se še le razvijajo počasi stalne določitve cene in poslednjič denar. Parizka pevka Zelia se je upala dajati koncerte v letu 1860 na otocih Tihega morja. Tako tudi pred črnim kraljem Makea, kateremu je na misel prišlo, da je Zveličarjevo podobo na križi popravil ter počrnil. Od 860 vstopnic je dobila tretji del in sicer: 3 prešiče, 23 puranov, 44 kokoši, 500 kokosovih orehov, 1200 ananas, 120 mer bananov, 120 tikev in 1500 orauž. Preden je to v denar spravila, je živo blago mrtvo požrlo, živali so namreč pojedle rastlinstvo.

Lovci za krzno v severni Ameriki imajo še dandanes za menjo pri kupčiji kože in kozuhovino. Bebrova koža je po deželah okoli Hudsonskega preliva za vrednostno jednoto. Tri kunine kože veljajo toliko, kolikor bebrova koža, bela lisica je za dve bebrovi koži, črna lisičja ali medvedova koža za

štiri bebrove in puška je za pet bebrov. Na kitajsko-birmanski meji in v sredi Afrike veljá sol za menjo. Pri Mandingos v Afriki veljá kos soli velik kot opeka 1 libro šterlinga. V Dorkuli v Afriki je bil kakor pripoveduje Ritter 14letni suženj vreden 12 funtov soli. Kitajci so rabili čaj v opekah za plačo vojakom v vojski proti Mongolcem. Stari Mehikanci so rabili kakaove bobbe v vrečicah po 24.000 v eni in zlat prah v peresnih cevih.

Francoski parlament je sklenil 19. maja 1883 prepustiti potovalcem v Brazzo v sredo Afrike 100.000 starih pušek na kresovni kamen, ker so tam v veljavi kakor denar pri kupčiji. Pri živinorejeih na zapadu je bila navadno goveda v zameno. Iz Homera poizvemo, da so pri Trojeih kakor pri Grkih voli bili namesto denarja. Pri Grkih, Rimcih in Nemcih so stavili v najstarejših postavah kazen v volih. Veliko bogastvo je sestajalo iz mnogobrojnih čed. Ako Homer hoče kaj ceniti, ne vé druge vrednosti, nego govedo. Tako ceni bronasto orodje Diomeda na 10, zlato pri Hlauku na 100 volov. Trirog se ceni v 23. spevu Iliade na 12 volov, a modra žena le na 4 vole. V Odiseji pa vendar kupi Laertes devico Euryklejo za 20 goved.

nima zadosti ljudi, ki bi bili slovenščine zmožni! Le po nemških postajah naj se ozre (in po laških), pa jih bo h krati zadosti imela. Sicer se pa tudi lahko z novimi močmi preskrbi, ki so slovenščine popolnoma zmožni. In če imajo njeni nemški uradniki sploh zadosti časa za agitacijo, ga bodo vedeli tudi najti, da se bodo naučili slovensko uradovati, ako bodo hotli pri nas ostati. Ob tej priložnosti se bo morda tistim ljudem posvetilo, da niso Slovenci zaradi njih na svetu, temveč da oni sami Slovencem na ulogu tukaj službujejo, da se jim toraj nikakor ne spodobi našega jezika surovo napadati, kar je sedaj redno v Mariboru (pa še kje drugje) na dnevnem redu, kjer nek železniški uradnik slovenščino „Sausprache“ imenuje.

Takemu pobalinu (naj je že tudi še toliko star) bi se moralo dobro posvetiti, kje je domá in s kom ima opraviti. V časnike s takimi ljudmi, da jih bodo Slovenci spoznali in bodo vedeli potrebno ukreniti. Le od nemškega železniškega osebja Vam sovražnega ne dovoljate si nikakih nesramnosti in surovosti. Uradniku kakor služabniku je od ravnateljstva strogo zaukazana odločna vljudnost, ktere se mora v službi in zunaj službe pri prometu s strankami posluževati. Nam smete verjeti, da za ta ukaz vemo. To se zna, da nemogočega ni treba tirjati, dokler se pa človek pravice drži, se mu ni treba nobenega rohnečega konduktarja bati. Pač pa je vsakega dolžnost vsako surovo obnašanje objaviti, toraj ali v tako zvano knjigo za pritožbe, ki mora biti na vsaki postaji, ali pa po časnikih. Pri tem se je pa zopet treba stroge resnice držati, sicer tožnik obsedi. Z resnico in pravico Vam je pa po železnici po celem svetu pot odprta; posebno lahko se pa potuje, ako ima človek tudi nekaj odločnosti v sebi; surovost pa s surovostjo olikan človek tako nikoli ne povračuje. Toraj na delo! Dajmo vsakemu, kar mu gré, pa tirjajmo tudi kar nam gré.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. julija.

Notranje dežele.

Že včeraj pisali smo v uvodnem članku, da je za obstanek Avstrije najnovejša zveza med Čehi in Madjari koristna, ker je potrebna proti nemškemu navalu. Izrekli smo tudi svoje misli o tej zvezi iz našega stališča. Ostanimo danes pri prvih in pretresujmo jo še nekoliko iz političnega stališča, kakor Avstrijani. Nekteri se čudijo tej najnovejši prijaznosti, ki je stopila na mesto prejšnjega, skoraj bi rekli smrtnega sovraštva med Čehi in Madjari. V politiki je že tako, da ga ni večnega sovraštva in ne večnega prijateljstva. Tu odločuje edino le korist in zopet korist. Le-ta je v prejšnjih časih Čehom ukazovala Madjarom po robu staviti se, danes velevala jim ravno nasprotno. Česki interes je danes tak, da jim je madjarsko prijateljstvo mileje nego madjarsko sovraštvo. Tukaj le še ostane vprašanje, ali je tudi Madjarom skoraj da usiljeno jim prijateljstvo po volji? Ali jim je všeč, da bi živeli v prijaznosti z avstrijskimi avtonomisti, ki imajo ravno sedaj večino v državnem zboru. Poglejmo, kaj jim je na izbero! Druzega nič, kakor mi, t. j. avtonomisti, nemški liberalci in pa najnovejši Velikonemci ali po domače prusaki, ki so v Bodenbachu avstrijsko črno-rumeno zastavo ob tla vrgli. Liberalci ali tako zvani centra-

listi imajo že celih šest let jetiko; z glorio njihovo je pri kraji. Ko so še nekaj življenja v sebi imeli, so tudi pri Madjarih ravno tako centralizovati poskušali, kakor bi sedaj nas radi stiskali, če bi še toliko moči v svojih otrpjenih udih imeli. Toda to več ne gre. To je tudi Madjarom znano. Velikonemcem se Madjari tudi ne bodo vsiljevali, ker bi vsak poskus zveze med Madjari in Velikonemci Slovani morali zavrniti z zvezo z drugimi Slovani. To bi bila pa madjarska smrt. Izvestno bi jim ne bile dovoljne črno-bele-rudeče državne ograje do Požuna. Še manj vgodno bil bi jim pa pritisk dveh velikankov, Nemčije in Rusije, med kterima bi se Madjari zgubili. Ako hočejo Madjari svoj obstanek in sami sebi dobro, morajo na trden obstanek Avstrije gledati, kajti le v zvezi z Avstrijo zagotovljen je tudi njim obstanek, brez Avstrije so cvet brez sadu, ki se bo danes ali jutri brez sledu zgubil. Velikonemci delajo vsi na pogin Avstrije, Madjari morajo si iskati protipeze in to so našli v Severoslovanih proti Nemčiji. Toraj je prijateljstvo v nedeljo iz novega vtrjeno tudi Madjarjem po volji.

Ni je bilo kmalo zadeve pod našim cesarjem, ki bi bila toliko preglavice ljudem delala, kakor ravno nova postava o **nedeljskem praznovanju**. Tukaj pač velja pregovor, da vsem še Bog ne vstreže, kako le že človek! Ni ga dné, da bi se na Dunaji ne pritoževali zdaj razni kramarji, ki prosijo, da bi se posebno po kmetih dovolila prodaja raznega blaga do 3. ure popoldne, ker od 12. do 3. ure popoldne kmetje, ki k službi božji skupaj pridejo, največ pokupijo; po drugi strani pa zopet trgovski pomočniki prosijo, da naj bi se vsake prodajalnice brez razločka ob nedeljah že ob 9. uri dopoludne zaprle. Opiraje se na to, da posebno po deželi nimajo nikdar prostega dneva za-se. Enako želé Dunajski natrkarji, da naj bi se v nedeljo popoldne njim na ljubo (!) vse gostilne in kavarne zaprle, ker tudi oni so vpreženi noč in dan. Drugi zopet želé si v nedeljo tesarja najeti, ker jim to v delavnik ni lahko mogoče zaradi obilnega posla ondi. Največ posla nakopal si je s tem na glavo Dunajski magistrat, ki si bo pa že pomagati znal.

Govori, ki so jih **avstrijski veliko-nemci** v Draždanih imeli pri banketu, so večinoma taki, da si jih časniki niti natisniti ne upajo. Kakor so veliko-nemški listi, n. pr. „Deutsche Ztg.“ „Reichenbr. Ztg.“ sicer goltni na veliko-nemške slavospeve in zabavljice na Slované, so se morali sedaj vendar obrisati in so dotične govore le od daleč omenili; toliko je bilo ondi veleizdaje in druge take robe, da se ne more natisniti, ker zato ima državni pravdnik vedno nekaj paragrafov pripravljenih. Ravno tem paragrafom pa tudi tisti predrzni fantalini ne bodo ušli, ki so v Bodenbachu črno-rumeno zastavo raz lokomotive potrgali, kar je navzoče saksonske železnične uradnike tako osupnilo, ob enem pa v nevoljo spravilo, da je eden rekel: „Ko bi imel jaz službo, takoj dam vse zastave raz lokomotive pobrati. Ako se že Nemcem, članom nemške države ta pobalinski čin tako gnjusi, kaj bodo še le v Pragi rekli, kjer je že vloženo uradno sporočilo o tem škandalu pri c. kr. državnih policiji? Naj bo že kakor hoče, posebnega priporočila si s tem pri našem cesarji niso zaslužili; dobro pa je to za nas, da bode presvittli cesar vsaj vedel, kako daleč da je sad na drevesu fakijske opozicije že dozorel! Bog vé, bode li vse to slavni vladi oči odprlo, ali ne? Mar li se bode tudi na dalje nemški kakor laški irredenti dajala vsa prostost? Upajmo, da so Nemci in Lahi že vendar enkrat posodo napolnili, da se jim zakliče: „Stoj pošast, do sem-le, in ne dalje!“

Madjarski listi oistro obsojajo obnašanje **avstrijskih Nemcev** v Draždanih, ter jih neotesance zoveje. Madjarom samim stržejo pa korenček, češ, prav vam je, kaj pa ste kretili tjekaj, kjer vas treba ni bilo. Doma bi se vam kaj tacega ne bilo zgodilo, da bi vam bili venec in narodni trak oskrnili in bi bili še sami kmalo tepeni za

nameček. Sicer se pa surovost in neotesanost na nobeno stran ne dá opravičiti, kajti madjarski telovadei niso šli iz prostega nagiba v Draždane sitnosti prodajat, temveč so jih Nemei tjekaj uradno povabili. Vrh tega so jim Madjari še dragoceno darilo v podobi venca iz redkih evetlic okrašenega z narodnim trakom prinesli, ter so jih po nemški pozdravili. Neotesanost bila je toraj na vsak način na nemški strani in ta ne bo prav nič pripomogla, da bi se sovraštvo med Nemei in Madjari kaj pomanjšalo. Pač pa se čujejo glasovi, da bode madjarska vlada tirjala uradnega zadostenja zaradi oskrnjenja narodne madjarske trobojnice, česar pa — ne verujemo prav radi, ker je bil pohod madjarskih turnerjev ondi bolj zasobnega značaja.

Hrvaških 18.000 kamerálnih aktov se je že dobilo. Niso še v Budapeštu v državnem arhivu, pač pa na najboljem potu tjekaj. Prišli so namreč v neko posebno sobo v predsedniški urad.

Vnanje države.

Včeranj brzojav naznanjal nam je smrt velikega in zaslužnega moža, **generala Granta** v Ameriki, ki je 23. t. m. na veke zatisnil svoje oči v Novem Jorku. Rojen je bil 27. aprila 1823 v Mont-Pleasantu ter si je krasnih lavorik nabral v ameriškanski državljanski vojski od l. 1861 do 1865. Zarad tega izvolili so ga hvaležni državljani za predsednika zjedinjenih držav leta 1869. Ko so štiri leta pretekla, volili so ga zopet, tako se jim je bil priljubil. Osem let težavnega posla se je pa vendar le do dobrega naveličal in se je leta 1877 umaknil javnemu življenju. Toda motil bi se, kdor bi mislil, da se je Grant na medvedovo kožo zavalil. Ne, popotovat je šel po Evropi, kjer so ga po vladarskih hišah z veliko častjo sprejemali. Domu vrnivši se, jel je špekulirati in je tako dolgo špekuliral, da je vse premoženje zašpekuliral. Umrl je ubog in bolan (rak se ga je bil lotil) v največji revščini največji vojskovodja ameriškanski. Spisal je zgodovino svojih vojsk, in jo je še le bolan dovršil. Pokopali ga bodo, kakor se takemu možu spodobi, na državne stroške kolikor se bo dalo, slavno in veličastno.

Cesar srednje Azije. Angleška kraljica Viktorija imenuje se cesarica Indije, a ruski cesar Aleksander III. hoče sprejeti naslov cesarja srednje-azijskih držav. Tega so se v Khivi in Bokhari močno prestrašili, ker na Ruskem resno mislijo na to, osvojiti si vse ozemlje med kitajsko in afgansko mejo, tedaj tudi okraje v Khivi in Bokhari, kjer so dosihmal še domači knezi. Khan v Bokhari Muzzafer Edin, ki je potomec velikega Tamerlana, in ima največ veljave med knezi v Srednji Aziji, posebno nerad gleda, da bi krščanski poglavar, ki mu je vzel polovico dežel s svetim mestom Samarkandom tedaj si še prilastil naslov „Kessau, Mudun Assia el Wast“, ki ga je imel njegov slavni praded, ki se je imenoval „kralj vseh kraljev“. Pravijo pa tudi, da bode mogel Muzzafer Edin izročiti Tamerlanovo čelado, ščit in meč, da bode z njimi venčan ruski car. Tako hočejo Rusi privaditi srednje-azijske narode svoji oblasti.

Izvirni dopisi.

Iz Krškega okraja, 24. julija. Dne 22. t. m. so se zbrali vsi učitelji in učiteljice Krškega okraja k običajni letni skupščini v tamošnjem šolskem poslopji. Gosp. šolski nadzornik J. V. pozdravi došle ude konference prav prijazno ter na to preide k opazkam, ki jih je tu ali tam pri nadzorovanji posameznih šol najdel. Iz povedanega se je razvidilo, da je bil g. nadzornik v obče z disciplino in šolskim napredkom zadovoljen — le šolsko obiskovanje ni povsod tako, kakoršno bi moralo biti. G. referent nadučitelj T. V. je na to obsirno poročal, kako bi

starih Germanih so menjali tudi za sužnje, posebno pri rečeh visoke vrednosti. Pri starih Perzih, na Ruskem, na Danskem in v Islandiji je veljal kruh in žito pri zamenj. V okraji reke Niger veljajo še zmirom neki polži, od kterih gré 30.000 do 40.000 na cent, ti se pobirajo na vzhodnih bregovih Afrike in jih izvažajo v vzhodno Indijo in na zahodne bregove Afrike, v nekterih letih po 100.000 centov. S temi se palmovo olje kupuje in menjuje s tolarji Marije Terezije.

Kakor brž so iznajdli žlahtne kovine in njih dobavo, bil je le kratek korak do denarjev. Kovino so najprej v palicah imeli za zamenjo. Da ni bilo treba zmirom pretehtavati, zakovali so jo in to jih je napotilo, da so začeli denarje kovati. V starih časih so rabili za denar vse znane kovine v večem ali manjšem obsegu, namreč kositar, svinec in železo, potem baker, bron, srebro in zlato, iz poslednjih treh še sedaj denarje kujejo, le Rusija rabi platino, ki je nekako enake vrednosti kakor zlato.

Kulturna zgodovina nam pové, da so narodi, ko je rastlo število prebivalcev, ko se je razširjala kupčija in množilo bogastvo, kovali denarje iz ce-

nejšega do najdražjega blaga. Dvoje vzrokov je temu. Prvič je denar del narodnega kapitala. Prav revno ljudstvo, ki je še le na prvi stopinji omike, ki se peča z lovom in živinorejo, ki ali ne umé kovine dobiti, menja pri kupčiji s prostimi pridelki narave. Še le potem, ko prihrani živeža v obilici, bode skušalo, spremeniti to v bolj splošno, povsod veljavno blago, ki se dá lahko prevaževati, z drugimi besedami, krzno, kože in živino v denar spraviti in si napraviti orodja za poljedelstvo. Tako vidimo, da Germani še za Tacita niso imeli svojega denarja, marveč so dobili svoj prvi denar od Rimcev in Grkov, ki so jim dovaževali orožja in vina, a dobivali so jantara, krzna, kož in sužnjov. Ako se v deželi povzdigne poljedelstvo, obrt in promet, povzdigne se z vnanjo kupčijo tudi bogastvo, potem se pomnože tudi sredstva, da se poslužujejo dražje kovine, s kterimi se zmanjšajo neprijetnosti in stroški pri prevaževanju, ker manjša teža drage kovine predstavlja obilico blaga.

Pridemo tedaj do drugega vzroka, da ima namreč najdražja kovina prednost v mednarodnem prometu, ker se lože prevažja in se vrednost lože

preštevili. Pod kralji je Rim začel z bakreno veljavo, pod ljudovlado, ko je rastlo bogastvo, vpeljali so srebrno veljavo, in ko je bilo gospodarstvo dovršeno, prestopili so pod cesarji k zlati veljavi. Vidimo, kako je prestopila Velika Britanija ob začetku tega stoletja, ko je koprnela po sedanjem bogastvu, k zlati veljavi, in kako se dandanes Evropa in Amerika prizadevate v enak namen, deloma ste že dosegli svoj namen, v Indiji je še srebrna veljava, na Kitajskem je prav za prav le bakrena veljava in se le pri vnanji kupčiji tam zlato, tu srebro prikaže. Da se na Kitajskem obdrži bakrena veljava, izvira od tod, da je ljudstvo revno, narodnega premoženja ni, menda pa tudi iz tega, da so tam veliko prej imeli papirnat denar kakor v Evropi. Prvi denar nahajamo pri starih Egipčanih. Kakor nam Herodot pripoveduje, imel je Ramses III. že 1250. l. p. K. dobro napolnjeno blagajno.

Očak Jakob je imel za plačilo ovce, sina Jožefa so pa že bratje prodali za 20 srebrnikov. Ko so šli ob času dragine po žito v Egipt, plačevali so v denarjih kakor Egipčani, ko so Izraelci šli iz Egipta, že se pripoveduje od denarja „sekel“, ki je bil ob

se učni načrt iz realij predelal na podlagi nove šolske postave od 2. maja 1888 in z ozirom na ministerski ukaz od 8. junija istega leta. Pri tem naj le toliko omenim, da se je g. poročevalec vestno pripravil in vsi smo bili zadovoljni s tem izvrstnim poročilom. K besedi se oglasi edini učitelj g. Fr. G., ki je tudi temeljito razlagal, kako bi bilo mogoče tak načrt sestaviti, sklenilo se je naposled, da bo to stvar stalni odbor prereševal in določil tvarino iz realij za vse vrste šol našega okraja.

V stalnem in bukvarničnem odboru ostanejo vsi stari udje; le v prvega se še zvoli enoglasno gosp. Fr. G. Po dokončani konferenci se pa podamo k skupnemu obedu na vrt g. Gregoriča, ki nas je prav dobro pogostil. Pogrešalo se je petje — tudi nobene napitnice nismo slišali. Manjka nam prave vzajemnosti in odkritosrčnosti. Upam, da bo prihodnjice boljše, v kar Bog pomozil!

Iz Motnika, 22. julija. Dopisi iz našega trga so bele vrane. Žalostnih dogodkov sporočati ne gre zmirom, dobrih itak ni. A danes stisne mi pero v roke veseli dogodek, koji vernemu človeku radosti čutila navdaja, vzlasti v današnji brezverni dobi. Ni še minulo leto, odkar smo imeli lepo slovesnost blagoslovljenja novih in prenovljenih altarjev, orgelj, prižnice itd., in zopet smo imeli 22. julija lepo slovesnost blagoslovljenja novega lično izdelanega znamenja, kojega na lastne stroške postavil je naš vrli župau in poštar. Dandanes je žali Bog čas lastne hvale. Kakor hitro kdo kako prednost, če tudi nezasluzno v sebi čuti, že se usti in hvalisa, da je kaj! In če je kaj malega učinil, že misli, Bog zna, kaj je storil. Brez ozira na „Bog plačaj“ hoče, naj takoj celi svet mu slavo poje, ne zmenč se za rek: „Levica naj ne vé, kaj desnica stori!“ Dokaz tega vsakdanje vedenje ne le med privatnimi, temveč je te soderge polno skoraj vse današnje gnjilo časništvo. A blagi Gašpar Sajovic, naš vse hvalevredni župan tega ne pozná. Tiho, modro, poln verskega prepričanja, dal je napraviti krasen spominek, koji bode kinčal naš trg ter potomcem rodú za rodom v spomin klical, kaj stori živa vera in trdni zaup na boljše bodočnost, spominjal njih bo, kaj da so, ali kaj da bi vsaj morali biti, namreč verni katoličani. Tebe, ljubi „Slovenec“ pa prosim, da obelodaniš te vrstice, ker to zaslužijo verni značaji v izgled in spodbudo drugim. Se spominjam, kako si nekdaj vsako stopinjico Cerkljanskega župana ojavljaj o svojem času, v veliko večji meri zasluži naš vrli župan, da ga nekoliko spozná, kajti posebno prijetno dene človeku njegov odkritosrčni ponos. Naj je že gosposkega ali kmečkega stanú, njemu je jedno. Ni svetohlinski, kakor današnji olikanci, ki pridejo do gospoda, posebno do duhovnika, kjer jim teče beseda kakor med in se držijo, kakor angelji; če pa pridejo med njim enako svojat, imajo na mestu medú kačji strup. Tega naš Gašpar ne pozná, kar v srečo ima, to brez strahu zazna. Naj ga nam Bog ohrani še mnogaja leta le še bolj trdnega zdravja, kakor dosihdob, soseski v korist in spodbudo, vernim pa vzlasti županom v izgled in posnemo.

Letina pri nas še dosti dobro kaže. Hude ure smo dosihdob rešeni. Bog nas obvaruj tega zla še v prihodnje!

enem tudi utež, kar se vidi iz tega, da je denar postal od tod, da se je stambilj pritisnil na določeno utež kovine. Herodot pripoveduje, Darij Histasp je pustil stopiti vso žlahno kovino in vlti jo v lončene posode, ko je bila posoda polna, ubili so lončeno odejo. Ako je denarja potreboval, je ukazal odbiti toliko kovine, kolikor jo je potreboval ob vsakem časi. Denarna jednota se je popolnoma vjemala z določeno težo denarja ali srebra. Od Egiptčanov so se naučili zlato vporabljevati Feničanje, Babiloncei, Sirci in Grki. Občevaje z malo Azijo naučili so se Grki denar rabiti in posluževali se tega najpred po babilonsko-perzijski srebrni veljavi. Ko je Solon prenaradil postavodajavo, je spremenil tudi denarne merilo (Münzfuss) vpeljalje tako zvano atiško denarsko merilo, po katerem je hotel pomoči Atencem, ki so bili ta čas zelo zadolženi. Grška veljava nam je znana iz novega zakona. Tabet je imel vrednosti 6522 mark, mina pa 1087 mark. To so bile le jednote pri računjanji. Od denarjev v resnici kovanih je bil največi štater vreden 2 marki 17 vinarjev, drahma je veljala 1 marko 9 vinarjev, obol 18 vinarjev. Atiški denar je imel na jedni strani Minervino glavo, na drugi strani pa sovo.

(Dalje prih.)

Iz Celja, 24. julija. Nepokojno mesto je gotovo Celje. Pač so prebivalci večinoma vsi katoličanje, a če bi kdo zato mislil, da vlada tu krščanska ljubezen, bi se pač jako motil. Ne, ne krščanska ljubezen, prizanesljivost in potrpežljivost, ampak razpor, tožbe in celo sovraštvo. O minulih volitvah že tako nočem nič reči. Saj se pa tudi družega ne manjka. Od mnogih tožb med Slovenci in nemčurji ste čuli že več, kakor bi treba bilo. Pa zopet sedaj nismo brez njih, n. pr. dr. Glantschnigg (!) toži g. Miha Vošnjaka; preč. gosp. opat „Südstr. Post“ zaradi znanega „Eingesendet“. Prvi gostilničar v Celji, ki je bil prej Slovincem še precej prijazen, ki so mu pa tudi dali mnogo zaslužiti, je h krati presedlal ter postal vnet nemškutar ter nasprotnik Slovincem. Da sta dva Slovence glavno trgovsko hišo kupila je napravilo neznausko vrišča po mestu. Zagrizenci bili bi pogodbo radi vničili, a ni šlo; prodajalec g. R. je bil zavezan. Glejte, tako-le je pri naš življenje! Po neumnosti in zagrizenosti res neznosno. A bodi si, kar si hoče biti, če tudi še huje (kar je pa komaj mogoče), Slovenci se ne bomo podali, bojevali se bomo z vsemi pravnimi pomočki, nepravne in zvijačne pustimo našim nasprotnikom. Upamo, da poslednjič bo resnica le zopet zmagala, kakor bilo je to od začetka sveta.

L. D.

Domače novice.

(„Šulferajnova“ šola.) „Ako nemški „šulferajn“ in Ljubljanski nemci s svojimi sredstvi hoté vstanoviti v kranjskem glavnem mestu nemško šolo, nima jim nikdo braniti, nima nikdo pravice zoper to protestirati, to zahteva nemštvo v Avstriji, njegovi zgodovinski poklic in njegove zasluge za Avstrijo.“ Tako piše Graška „Tagespost“. Prav; nič zoper to. Pritepenega nemškega „šulferajna“ nemško šolo v slovenskem mestu Ljubljani vstanoviti in podpirati s krvavimi žulji slovenskega kmeta, in to je rezervni zaklad kranjske hranilnice, tega trpeti pa noben Slovenec ne smé in upamo, da je še pravica v Avstriji, ktera bo to zabranila.

(Stan premoženja,) oziroma stroškov in dohodkov milodarov pri cerkvi Srca Jezusovega je sledeči. Nabralo se je leta 1881 — 12.147 gl. 89½ kr.; izdalo 17.748 gl. 01 kr.; dolga napravilo 5600 gl. 11½ kr. Drugo leto 1882 znašali so dohodki 19.463 gl. 61½ kr.; stroški 24.936 gl. 84 kr.; dolg pa 5.473 gl. 22½ kr. Tretje leto 1883 darovali so dobri ljudje 17.012 gl. 93½ kr.; dolga naredilo pa 11.000 gl. Lansko leto znašajo dohodki 18.788 gl. 98 kr.; stroški pa 20.131 gl. 21 kr.; dolga pa zopet za 1.342 gl. 23 kr. Letos se je nabralo do konec maja blizo 7000 gl.; izdalo tudi že vseh 7000 gl. Skupnih dohodkov imela je nova cerkev do sedaj 74.413 gl. 42 kr.; stroškov 97.828 gl. 99½ kr.; dolga pa 23.415 gl. 57 kr. K temu pridejo pa še tirjatve obrtnikov in liferantov ter znaša skupni dolg z uštetim denarjem, kar se ga je vzelo na posodo blizo 70.000 goldinarjev.

(Razstava cerkvenih paramentov) bode od 2. do 4. prihodnjega meseca in sicer od 9. ure zjutraj do 6. zvečer.

(Ciganska godba) bo nocej v tukajšnji čitalnici ob prosti vstopnini. Cigani so sploh kot godci na dobrem glasu, v čitalnici dobiva se pa pri točni in prav dobri postrežbi jako okusna in ne predraga večerja. Ako človek v poštev vzame, da bo de prosta vstopnina, toraj združeno dulce et utile, se je pač nadjati polnega večera v prijaznih domačih prostorih.

(Čast. gosp. Miha Mogolič), rojen Novomeščan, bivši župnik, ki je zaradi bolehnosti mogel stopiti v pokoj in zdaj kot kurat biva v Siebenhirten-u blizo Dunaja, porabil je svoj prosti čas v študije modrosloveskih věd v Gradcu in na Dunaju, ter spisavši učeno razpravo z naslovom: „Studien über Nithard“, po izvršenih rigorozih bil 22. junija na Dunaju promoviran kot doktor modroslovja.

(Prečast. gosp. Tomaž Jeretin), župnik v Teharjih blizo Celja, vitez sv. Groba v Jeruzalemu, obhajal bode 4. avgusta t. l. zlato mašo. Še čvstega jubilarja so imenovali mil. knezo-škof za duh. svetovalec Lavantinske škofije. Čestitamo!

(Krompir peči) ni vedno dobro in prav. Včeraj in predvčeranjem je bilo pri mestnem redarstvu zatoženih okoli 20 dečkov, kateri so se hodili pod

milo nebo kopat, pa so pri tem kopali tudi krompir in ga pekli. Posestnik njive jih je zasačil ravno pri obedu. Fantaline so dali starišem v kazen.

(Stepla sta se) danes popoldne ob eni uri v šolskem drevoredu dva mesarja. A čudo! ne z nožmi. Kot dva korajžna fanta sta se s polenom ali okleškom po glavah klepala. Eden se zgrudi na tla; vsi gledalci, kateri vročokrvnih petelinov niso mogli pomiriti, so ostrmeli, menčč, da je revež mrtev. A ni bilo tako. Ko se je čez nekaj časa pobral, hotel je svojemu drugu ljubav povrniti, česar ni mogel prav lahko storiti. Zato je pa šel k Ljubljani in si je s hladno vodo spirajoč krvavečo glavo pomiril svoje živce. Ali bi ne bilo dobro, ko bi naše sicer izvrstno redarstvo vedno imelo tukaj svojega moža, kateri bi vsakdanje izgrede med mesarji zabranjeval?

(Danes dopoldne) našli so v Staretovi hiši na Marije Terezije cesti v gnojni jami mrtvo moško truplo z obrazom navzdol ležati. Našel ga je kmet, kateri je hotel gnoj in smeti naložiti in je pri kidanji na posebno težo zadel. Mrtvec je ležal več tednov na tem mestu — las in kože na glavi ni videti, nos ima poleg ustnice na strani ter je srednje velikosti, blizo 40 let star. Našli so ga, da je roke skupaj držal med kolena in palčico v roki. Po ostali višnjevi obleki, ktera je še na njemu bila, soditi, je bil mestni človek, — mogoče kak laški polir ali agent; kako pa da je v tak skrit prostor zašel, je jako sumljivo. Prenesli so truplo v mrtvašnico k sv. Krištofu.

(Prvo letošnje grozdje) prinesli so včeraj iz Istre na trg.

(Nesreča.) Včeraj teden je peljal 15letni Štefan Aleš, hlapec pri Kuharji v Dobu voz poln žita mimo vodnjaka. Voz se je tu prebrnil na Aleša, mu zlomil dvakrat levo nogo in poškodoval levo oko.

(Utonil je) minulo nedeljo kajzerjev sin Franc Simončič iz Velike vasi pri Krškem. Kopal se je v Savi.

(Vkradel) je nekdo v Poženiku oštirju, kateri je v svoji krčmi zaspal, 400 goldinarjev., ktere je imel v ruti zavezane. Tatu so vjeli. Piše se za Janeza Kmetiča in je iz Cerkelj domá.

(Razpisana je služba zdravniškega koncipista) v X. razredu pri tukajšnji c. k. deželni vladi. Prošnjo je uložiti do 8. avgusta t. l.

(„Rgveda I. 143. Text, Uebersetzung und Commentar“) je sestavek, ki ga je spisal učeni g. dr. K. Glaser v izvestje c. kr. gimnazije Tržaške ter dal v 8º str. 24 tudi sam posebej natisniti. Spisek je zanimljiv s tega obzira, ker svetu kaže, da se Slovenci pečajo z indijskimi študijami, s sanskritom, in pospešujejo vzajemno jezikoznanstvo pa bajeslovje. Sicer je pa preučena stvar le za maloktere, in spada v delokrog znanstvenih akademij, ne pa srednjih ali latinskih šol. Po naši misli je bila pač nesrečna tista velevala, da po šolskih izvestjih ali poročilih naj prihajajo na dan le strogo učene ali znanstvene stvari, kakor na pr.: „Der Sensualismus des Philosophen Protagoras und dessen Darstellung bei Plato“ von Dr. O. Gratzky itd. Za take objave zdijo se nam primerni spisi, kateri so mnogim koristni, in vsaj v nekteri vzajemnosti z narodom ali z deželo, v kateri se priobčujejo na pr. sestavek v izvestji tukajšnje realke lani in letos: „Versuch einer Geschichte der Botanik in Krain“ von W. Voss itd.

Razne reči.

— Sédanji svet. O priliki obravnave in obsojbe Schadlbauerja, ki je izneveril 60.000 gld., so razni listi poštevati, koliko so vodje in drugi, ki so imeli zavode in denarnice v rokah na Dunaju in v 10 mesecih izneverili. Številke so podučljive za tiste, ki imajo oči za gledati, a grozovite so za vse. Poglejmo jih nekoliko:

Coloman in Acoks	22.000 gld.
Baldehy	166.000 „
Beimel	17.000 „
Breitner	50.000 „
Deibele	150.000 „
Grill	170.000 „
Hofmeister in Reich	130.000 „
Jauner	2.059.000 „
Lukas	93.000 „
Noderer	47.000 „
Schadlbauer	60.000 „
Zsupanski	120.000 „
Weimann	48.000 „

Skupaj 3.132.000 gld.

Toraj le pri 13 denarnih zavodih čez tri milijone izneverjenja! Grozovito! A drugi računijo še mnogo več, in sicer čez pet milijonov izneverjenega in prigoljufanega. Nekaj teh poštenjakov devetnaj-

stega razsvitljenega stoletja končalo se je s samomorom, nekaj jih je skrivel pobegnili v druge dežele, in tretji, znabiti manjši del, so zaprti ter čakajo obsojenj. Res, lep cvet in sad na sedanjem svetu! Zakaj pa ne? Človek je le polubratec opice! Vera je kot vera, ali z drugo besedo, vera vsaka nepotrebna; človeška modrost, omika in olika zadostuje za vse — da, za vse! Tudi za tatvine (z olikano besedo izneverjenje), goljufije, rope, umore in samomere. No, zakaj neki ne? Saj človek nima duše — po smrti je tako vsega konec. No, liberalni Nemci in Slovenci in drugi vsi, se vam mar li že kaj svita, kam zaide svet brez vere, brez spoštovanja Božjih zapoved? Glejte, sedanji svet le v enem mestu, le v desetih mesecih izneveri in vkrade tri do pet milijonov gold. v kljub olike in omike! Potem takem vsaki, ki ima oči, da ž njimi reči spoznava in loči, lahko vidi, kake cvet in sad rodi olik in omika brez vere v devetnajstem razsvitljenem veku! Brezverni liberalci le tako naprej — plača in povračilo vam ne bode izostalo.

Deset milijonov znaša primanjkljaj pri Kufflerjevi goljufni krivi na Dunaji. No, to je pa že slepar, da mu ga ni para, — res slepanski veleum! Glavna obravnava bo menda meseca septembra. Smo radovedni, koliko tednov ga bodo zaprli zaradi krivične „krive“!

Telegrami.

Kolin ob Renu, 25. julija. Včeraj opoldne ste se poderli na lesnem trgu hiši št. 75 in 77, ker se je stena, ktera je obe delila, posula. V obeh hišah je stanovilo 16 družin. Med tem ko so razkopavali podrte stene, vsplapolal je iz razvalin plamen, kateri je močno oviral rešitev. Izvlekli so iz podrtij 52 oseb več ali manj ranjenih in 4 mrtve. Da bi pogasili nastali požar, napeljali so na kraj nesreče vodo iz vodotoča, vsled česar ubogim podsutim proti nova nevarnost; utonili bodo.

London, 25. julija. Razprave med Rusi in Angleži vrše se, kakor poročajo jutranji listi, mirno. — Govorica o v Kabulu nastalih nemerih se ne potrjuje.

Novi Jork, 24. julija. Cleveland je izdal povodom smrti Grantove proklamacijo, v kateri spominja na zasluge umrlega in ukazuje, da 30 dni vsa javna poslopja imajo žalostinske znamenja in na dan pogreba ostanejo zaprta. Tudi borze ta dan ne bo.

Umrli so:

21. julija. Marija Merzlikar, hišnega posestnika hči, 4 mes., Rovea št. 3, oslabljenje.

22. julija. Marija Auer, čevljarjeva žena, 59 let, Mestni trg št. 17, srčna hiba.

V bolnišnici:

19. julija. Janez Furlan, delavec, 42 let, vsled vnetice trebušne kožice.

20. julija. Martin Hvala, delavec, 47 let, jetika.

21. julija. Klemens Knaflič, delavec, 57 let, jetika. — Marija Ars, delavka, 42 let, Febris puerperalis.

Katoliškemu podpornemu društvu v Celji za vzdrževanje dekliške šole šolskih sester

so darovali, oziroma letnino plačali p. n. č. gg. udje:

Frane Hirti, beneficijant v Ptujem	7	—	—
Marija Pasar na Dunaji	2	—	—
Liza Marout v Celji	2	—	—
Antonija Šmit, km. hči v Jurjevem kloštru,	2	—	—
Gospa Beck, soproga c. k. dvornega svetovaleca,	4	—	—
Janez Kunc, kaplan pri Petru poleg Maribora,	2	—	—
Joana Janzer v Celji	2	—	—
Lena Sokol v Gaberji	2	—	—
Blaž Rotnik, župnik v pokoji,	2	—	—
Paula Friedrich v Ljubljani	5	—	—
Ana Stuhar v Celji	5	—	—
Gregor Presečnik, kaplan na Bizelskem,	3	—	—
Duhovnik iz Tržaške škofije po „Slovenec“	2	—	—
Neimenovan	3	—	—

Bog plati vsem!

Kdor hoče včasih kako uro smešno prebiti, naroči naj se na

„Jurjev koledar“,

kterega bo izdalo

vredništvo „Jurja s pušo“ v Trstu.

Cena mu je 55 kr.

Izšel bo meseca oktobra t. l.

„Jurjev koledar“ obsega raznolik izbor kledarja obilo šaljivih spisov, pripovedk, pravljic vse z ličnimi podobami okinčano. Prerokoval bo Jurji, kot pravi prerok vse kar se ima zgoditi, celo vremena bo pogodil. Ugork izrekov, šaljivih pesnic ne bo manjkalo. Denar in pisma naj se pošiljajo

upravnistvu „Jurja s pušo“ v Trstu.

(4)

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

25. julija

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83	gl.	60	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83	—	45	—
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109	—	05	—
Papirna renta, davka prosta	99	—	45	—
Akcije avstr.-ogerske banke	869	—	—	—
Kreditne akcije	284	—	75	—
London	124	—	85	—
Srebro	—	—	—	—
Francoski napoleond.	9	—	80 1/2	—
Ces. cekini	5	—	89	—
Nemške marke	61	—	30	—

Slomšekovih zbranih spisov

IV. knjiga:

„RAZLIČNO BLAGO“,

ravnokar izdana, dobiva se pri izdajatelju čast. gosp. Mih. Lendovšek v Makolah (Maxau bei Pölsbach) po 1 gl. s poštnino vred. Tržna cena po knjigarnah ji je 1 gl. 40 kr. za trdovezan, 1 gl. 30 kr. za broširan iztis. — Obsega tri oddelke: I. „Sola in odgoja“, str. 180; II. Narodna politika in narodo gospodarstvo, str. 183—354; III. Razna

(6) tvarina, str. 357—428.

M. RÖSSMANNOVA

trgovina s steklenino, porcelanom in ogledali

v

Ljubljani

prilaga svojo bogato zalogo namizne, kavne in čajne posode, ter raznih družih reči za luksuz belih in pisanih. — Posebno velika je zaloga ogledal v zlatih okvirjih in brez okvirjev, zlatih okvirjev samih, svetilnic za petrolej, bronastih svetilnikov (lustr.) posode za pijačo in za namizje; vse po jako nizkih cenah.

Častitim čitateljem „Slovenčevim“!

Po sodnijskem potu se mi je odpovedal prostor prodajališča, ter ga moram v začetku prih. meseca sprazniti. Iz tega vzroka vse blago razprodajam le proti povrnitvi cene, kar stane surovatvarina, toraj skoraj zastoj, le da prostore spraznim.

250 tucatov ženskih sraje iz najfinejšega angl. šifona in pravim švicarskim vezljanjem delo najvišje umetnosti po 1 gl. 50 kr.; tucat po 16 gl. 50 kr.

200 tucatov ženskih nočnih korzetov ravno tiste vrste, jako dolgih po celi daljavi s pravim švicarskim vezljanjem, vsiti, silno elegantni, prava krasota za vsako damo po 1 gl. 50 kr.; tucat po 16 gl. 50 kr.

250 tucatov ženskih spodnjih kril iz najfinejšega sivga platna vezljana z barvanimi švicarskimi portami vsake barve, n. pr. trivrstno rujave, trivrstno Tegethoff-modro, havana, bordó, najfineje tamburirana po 1 gl. 20 kr.; tucat za 13 gl. Ravno tista iz rudečega kretona po 1 gl. 40 kr.; tucat za 15 gl.

470 tucatov moških sraje iz najfinejšega angleškega šifona, četvernatih prsi razne širosti pod vratom, po 1 gl. 50 kr.; tucat 16 gl. 50 kr. Ravno tiste iz najfinejšega pravega Schrollovega šifona najfineji izdelane à la France po 1 gl. 70 kr.; tucat 18 gl. 80 kr. in po 2 gl. ali tucat po 22 gl. 50 kr.

1000 tucatov rjuh iz dobrega in teškega platna brez šiv, za največje postelje zadosti velike, 1/4 široke po 1 gl. 35 kr.; tucat za 15 gl.

400 kosov domačega platna po 30 vatov; najboljše, najtežje in najkrepkeje blago te vrste za domačo porabo, 1/4 široko po 7 gl. 50 kr.; 1/4 široko po 5 gl. 50 kr. komad. Ker je bombaž od dne do dne dražje, bo platno prav kmalo še enkrat tako drago, kakor je sedaj. Kdor ga potrebuje, naj si ga brž naroči.

500 namiznih garnitur z vtkanimi cvetlicami, obstoječ iz namiznega prta in 12 servet, za samo 2 gl. 85 kr. Ravno tiste jako fine francoske z bogatimi franžami, za 12 oseb garnitura po 3 gl. 45 kr. Namizne garniture iz najfinejšega damasta, z vtkanimi cvetlicami, obstoječe iz velikega prta za 12 oseb in 12 sličnih velikih servet, vse jako fino, le 5 gl. 60 kr.

2050 tucatov Waffel-brisalk, gotovih in vsaka posebej zložena, z rudečo borduro in dolgimi franžami, fino pikirane in jako krasne, tucat za 3 gl. 75 kr.

3000 tucatov svilnih žepnih rut iz najtežje Lyonske svile v vseh barvah, vsaka ruta druge barve za tucat le 3 gl. 30 kr.

4000 parov svilnih finških nogovic, pisanih v najlepših barvah, rudeče, modro, višnjevo, rožno, rujavo in chamois, dolgih čez kolena, 3 pare za 1 gl. 15 kr.

230 gobelin-garnitur obstoječih iz dveh jako finih posteljnih pogrinjal in namiznega pogrinjala z baržunastimi čofi v mešanih barvah, prekrasno dovršene, veljajo garnitura, t. j. vse troje skupaj le 7 gl. 50 kr.

400 potnih plédov neizmerno velikih in debelih, tkanih iz najboljšega sukna po elegantnih angleških vzorcih na sivo, rujavo, mešano, z debelimi teškimi franžami. Vsak teh plédov dá se zbog svoje izvanredne širjave in dolgosti rabiti za obleko, potno odejo, odejo na postelji, ženski šavli. Se po 20letni rabi daste se iz vsakega napraviti po dve jako elegantni obleki, vsled katerih se prihrani površina sukna, dežni plašč, paletot itd. Pléd prve vrste velja 5 gl. 50 kr.; druge vrste le 4 goldinarje.

Cheviot-diagonalna roba za moško letno in jesensko obleko

v vseh najnovejših modnih barvah, gladka in melirana iz tkane čiste volne najboljše vrste, siva, rujava, modra, olivnozelen in črna. Za celo obleko vsakemu zadosti veliko le 3 gl. 75 kr. Uzorec se zbog pomanjkanja časa nikamor ne pošilja.

Vsak naročnik, ki vsaj za 20 goldinarjev a. v. blaga na jedenkrat naroči — dobi zastoj švicarsko uro iz francoskega zlatnega bronca z dolgo verižico. Za dobro hojo sem dve leti porok.

Naroča se le proti e. k. poštnemu povzetju ali pa predplači dotične svote pri prodajalcu

J. H. Rabinowicz,

Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse 9.

(2)

V „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani je dobiti:

DUHOVNO PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovcem in mašnikom

spisal

(5)

Anton Zupančič,

profesor pastirstva.

I. del (oseba pastirjeva, homiletika, katehetika) stane 1 gl. 20 kr., po pošti 1 gl. 30 kr.

II. del (splošnja liturgika, ljudske pobožnosti, brevijar, sv. maša) velja 95 kr., po pošti 1 gl. 5 kr.

III. del (sv. zakramenti) velja 1 gl. 5 kr., po pošti 1 gl. 15 kr.

Dovršni zvezek še izide.

Ivan Lapajne v Krškem

je izdal in ima v zalogi sledeče (27)

knjige in knjižice za ljudske šole in učitelje:

- a) Praktično metodiko cena — gl. 80 kr.
- b) Prvi pouk „ — „ 60 „
- c) Fiziko in kemijo „ — „ 60 „
- d) Prirodopis „ — „ 56 „
- e) Zemljepis „ — „ 26 „
- f) Geometrijo „ — „ 24 „
- g) Malo fiziko „ — „ 23 „
- h) Domovinoslovje „ — „ 20 „
- i) Pripovedi iz zgod. Štajerske „ — „ 6 „
- j) Opis krškega okraj. glav. „ — „ 30 „
- k) Zgodovina štaj. Slovencev „ 1 „ 20 „

Isti pisatelj ima v zalogi tudi razne risanke, mali slovenski zemljevid kranjske dežele z deli sosednih kronovin, cena 1 kr., ter slovensko-nemški zemljevid Avstrijsko-Ogerske, cena 1 kr., in zemljevid Krškega okrajnega glavarstva, cena 5 kr.